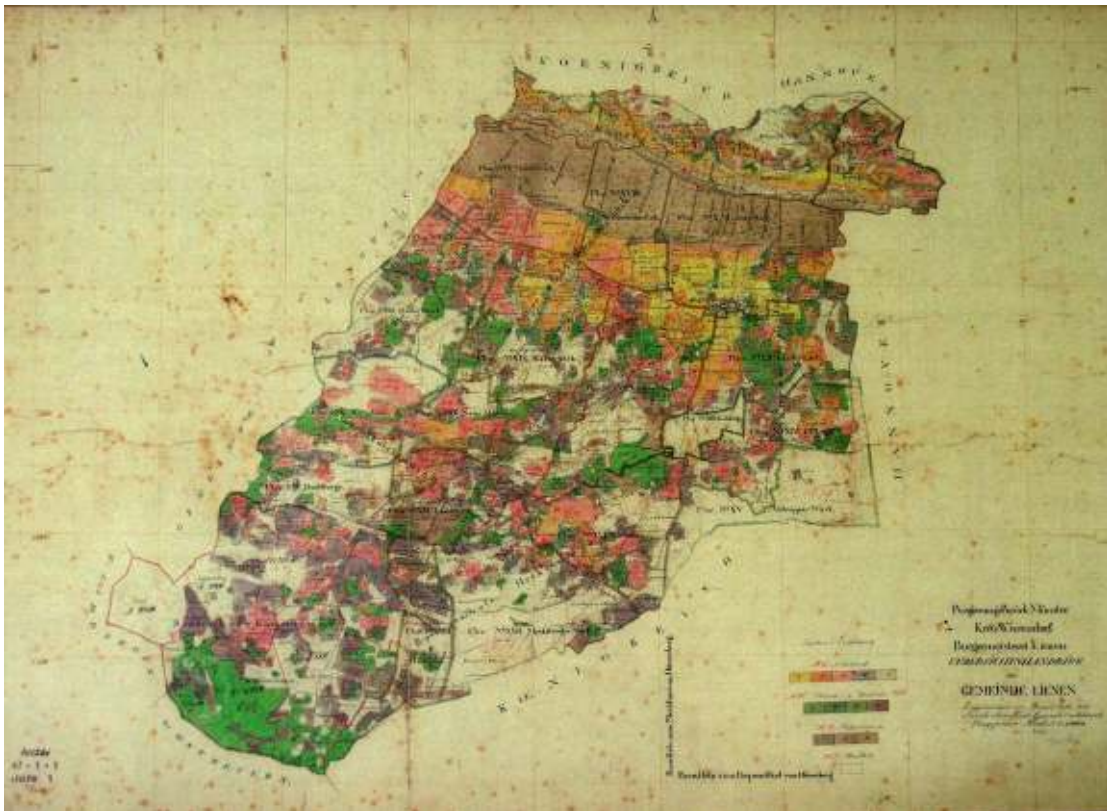

Niederesch Breve

Formaat 100 x 75cm.

Genealogisch Onderzoek van en door Wim Brevé

Gedachtenspiegelingen en feiten over de naam Brevé.

15 mei 2000

Reeds jaren leef ik met het idee de oorsprong van mijn/onze familienaam te achterhalen. Nu ik 65 jaar ben geworden en dus de tijd heb, wil ik een poging wagen. De eerste gedachte die bij mij opkomt is: Zijn we van franse afkomst en zo ja, hoe en wanneer naar Nederland gekomen, in de Napoleontische tijd of misschien als Hugenoten op de vlucht voor Lodewijk XIV?

5 juni 2000

In de nationale telefoongids heb ik zestig naamgenoten gevonden en hen om hulp gevraagd bij mijn speurtocht.

10 juni 2000

Burgerlijke stand te Zeist. Eerst maar eens mijn eigen geboortebewijs opgevraagd, **Willem Hendrik Brevé** geboren 13 oktober 1934, oudste zoon van **Willem Brevé** en Teunisje Lagerweij.

Willem Brevé en Teunisje Lagerweij, gehuwd 28-04-1932 te Zeist.

Willem mijn vader geboren als voorechtelijk kind. De eerste jaren opgegroeid bij zijn grootouders te Hoorn. Na het huwelijk van zijn moeder met Willem Geijtenbeek, deze was weduwnaar en reeds in het bezit van twee dochters, werd hij in dit gezin opgenomen. Later werd er nog een dochter geboren, half-zuster Aleida Hendrika. Het huwelijk was niet bepaald goed te noemen en de jonge Willem leed daar onder. Na de Lagere School wat tijdelijke baantjes en een avondstudie boekhouden werd hij van

beroep metaalbewerker. Hij trouwde midden in de economische crisis van de jaren dertig, maar kwam deze miserabele tijd redelijk door.

In de oorlogsjaren die volgden maakte hij op de fiets diverse hongerreizen naar zijn familie in West Friesland en hield zo zijn gezin, dat inmiddels uit vrouw en drie kinderen bestond, in leven. Zijn hobbies bestonden uit tuinnieren en het geven van bijbellen aan kinderen van de zondagsschool; vaak werd hij spottend de Dominee genoemd. Willem was een zorgzaam echtgenoot en vader. Helaas veel te vroeg overleden.

Willem Brevé

Geb. 16-06-1903 te Amsterdam

Overl. 18-04-1961 te Zeist

X

Teunisje Lagerweij 28-04-1932 te Zeist

Geb. 19-07-1908 te Zeist

Overl. 05-10-1984 te Zeist

Willem Hendrik Brevé

Geb.13-10-1934 te Zeist

Diena Willemina Brevé

Geb.14-01-1936 te Zeist

Bernhard Leopold Brevé

Geb.29-10-1940 te Zeist

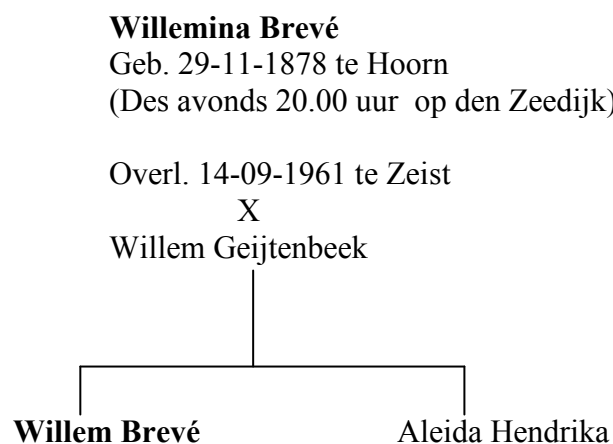
Van de Lagerweij's, mijn moeders naam, heb ik een boekwerk van 106 pagina's met een stamboom die teruggaat tot 1650. Deze dient mij als bron van inspiratie.

Via de overlijdensakte van mijn vader kom ik bij de naam van mijn grootmoeder **Willemina Brevé**.

Familie Geytenbeek - Brevé, van links naar rechts: Annie, Willem, Oma, Riek en Aleida.

Oma was reeds op jonge leeftijd slechthorend, deze handicap heeft waarschijnlijk voor een groot deel haar leven en karakter bepaald. Zij was een rijzige zeer zelfverzekerde vrouw, ongehuwd moeder op haar vierentwintigste, wat in die tijd geen gemakkelijke opgave geweest moet zijn, later getrouwd met weduwnaar Willem Geijtenbeek van beroep hovenier en fervent amateur fotograaf. Ze dreef na het overlijden van Geijtenbeek nog enige jaren een kruidenierswinkel en hield later pension in het in die tijd mooie rustige Zeist. Al was ik haar eerste en tevens naar zeggen lievelings kleinkind, ook naar haar vernoemd, voelde ik me nooit echt bij haar op mijn gemak. Wanneer ze je b.v. een paar pruimen aanbod en je pakte er in je onschuld drie, uit de voorgehouden schaal, dan werd je er in het bijzijn van andere volwassenen op gewezen dat een paar geen drie maar twee was. Oma bleef tot op hoge leeftijd zelfstandig wonen en tot haar dood helder van geest.

Inmiddels heb ik een twintigtal brieven ontvangen van naamgenoten die ik in twee categorieën verdeel: De Noord-Hollanders en de Rotterdammers. De Noord-Hollanders hebben in eerste instantie mijn meeste aandacht daar mijn grootmoeder van Hoorn afkomstig is.

15 juni 2000

Vandaag een bezoek gebracht aan het archief van Westfriese Gemeenten te Hoorn. Na enige uitleg in het systeem van doop-, trouw-, en begraafboeken vind ik al snel mijn grootmoeder met een tiental broers en zusters.

Ook overgrootvader **Aris Brevé** wordt gevonden. Geboren te Opperdoes en gehuwd te Zwaag 02-06-1867 met IJtje Jongert, dit moet een tweede huwelijk zijn daar deze datum ligt tussen de geboorte van het 5e en het 6e kind. De eerste 5 kinderen zijn geboren te Zwaag en de andere kinderen te Hoorn. (Op 17 april 2001 ontvang ik van Peter Brevé uit Leerdam de naam van de eerste vrouw van Aris "Maartje Grison"). Aris was van beroep broodbakker en net als oma slechthorend.

Aris Brevé en IJtje Jongert.

De foto is waarschijnlijk gemaakt tijdens een bezoek aan Zeist, door Willem Geijtenbeek zie het Utrechts Nieuwsblad.

Aris Brevé geb. 19-06-1831 te Opperdoes
Maartje Grison geb. 08-05-1832 te Purmerend overl. 24-10-1866 te Zwaag

Gehuwd (1858 te Purmerend?)
IJtje Jongert geb. 03-04-1843 te Schellinkhout
Gehuwd 02-06-1867 te Zwaag

Kinderen: 5 zonen 6 dochters

1e Huwelijk

1. d Aaltje	geb. 18-01-1859 te Zwaag
2. z Gerrit	geb. 19-07-1860 te Zwaag X I. Fikke
3. z Jacob	geb. 11-09-1862 te Zwaag
4. z Jan	geb. 24-08-1865 te Zwaag
5. d Maartje	geb. 1866 te Zwaag

2e Huwelijk

6. d Eijtje	geb. 05-04-1871
7. z Aris	geb. 19-02-1875 te Hoorn X Tesina Sopar
8. d Alida	geb. 19-02-1877
9. d Willemina	geb. 29-11-1878 te Hoorn X W. Geijtenbeek
10. z Herman Antoon Gijsbertus	geb. 02-04-1881
11. d Johanna Maria Elisabeth	geb. 31-08-1882

Van Viviëne Brevé uit Zoetermeer ontvang ik de gegevens van haar familie vanaf haar zelf t/m haar overgrootvader die ook mijn overgrootvader blijkt te zijn. Zij is erg enthousiast en komt met het voorstel, mettertijd een familiebijeenkomst te organiseren.

25 juni 2000

Voor de tweede maal naar Hoorn. De DTB boeken van Opperdoes bevinden zich ook in het Westfriese Gemeenten archief. Van Aris vind ik 3 broers en 1 zuster (later krijgt hij van Sjoert Brevé uit Almere nog een broer toebedeeld, Sjoert's overgrootvader).

Ook bedovergrootvader **Gerardus Bernardus Breve** (voor het eerst zonder accent aigue) wordt gevonden. Ook hij is van beroep broodbakker.

Gerardus Bernardus Brevé geb. 29-09-1804 overl. 1889 te Enkhuizen
Aaltje Dol geb. 1808 te Andijk
Gehuwd 28-06-1829 te Andijk (kopie akte)

Kinderen: 4 zonen 1 dochter

1. z Herman Rudolph geb. 24-05-1830 te Opperdoes X Deewtje Beets
overl. 30-10-1890 te Schermerhorn
2. z **Aris** geb. **19-06-1831 te Opperdoes X IJtje Jongert**
3. z Jan geb. te Opperdoes
4. z Anthonie geb. te Opperdoes
5. d Aaltje geb. te Opperdoes
6. z Gijsbertus geb. 06-01-1849 X Aaltje de Zinger geb. 18-03-1852

Van Gerardus Bernardus heb ik 5 broers en 1 zuster gevonden allen geboren te Enkhuizen. Gerardus Bernardus is het zevende kind. (Hier ben ik gestopt met het zoeken naar verdere broers of zusters.) Verder vind ik de huwelijksakte van Gerardus Bernardus Breve en Aaltje Dol, opgemaakt de 28-06-1829 te Andijk. De akte is mede ondertekend door zijn vader **Herman Rudolph Breve** zijn moeder Johanna Maria Meijerink van Amsterdam is dan reeds overleden.

Het dorpje Opperdoes bekend van de aardappelsort "De ronde Opperdoes" lag voor de drooglegging van de Wieringermeer 1927 - 1930 dicht aan de Zuiderzeedijk.

Huwelijks Acte van Gerard Bernhardus Brevé en Aaltje Dol.

Op heden den achtentwintigste Junij des Jaars Achttienhonderd Negen en Twintig des middags ten twaalf uren, zijn voor ons Maarten van der Meer Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der gemeente Andijk verschenen, ten einde een Huwelijk aan te gaan, Gerard Bernhardus Brevé oud vierentwintig Jaren van beroep bakker geboren in de stad Enkhuizen en wonende Opperdoes, meerderjarig jongman, zoon van Herman Rudolph Brevé van beroep Hovenier wonende in de Stad Enkhuizen hierbij tegenwoordig en mondeling zijn toestemming tot dit huwelijk gevende en van Johanna Maria Meijerink zijnde overleden en Aaltje Dol oud twintig Jaren zonder beroep geboren en wonende Andijk minderjarig, jongdochter, dochter van Aris Jansz Dol van beroep Landsman wonende mede in deze gemeente hierbij tegenwoordig en mondeling zijn toestemming tot dit huwelijk gevende en van Aaltje Bruis zijn huisvrouw.

De voorafgaande Acten, welke; nevens het zesde Hoofdstuk van het Huwelijk, volgens de Wet van 26 Ventose XI* . Jaar, voorgelezen zijn, bestaan: in een Extract uit het Register der Afkondigingen, behoorlijk door ons op den veertienden en eenentwintigste Junij laatstleden voor den hoofd deur van ons huis der gemeente gedaan beide des middags ten twaalf uren zonder oppositie tegen het huwelijk alsmede te Enkhuizen op den veertiende en eenentwintigste Junij laatstleden zonder oppositie tegen dit huwelijk blijkens de verklaring daarvan door de ambtenaar van den Burgerlijken Stand van gemelde Stad op den vierentwintigsten Junij laatstleden afgegeven ook te Opperdoes op den veertienden en eenentwintigste Junij laatstleden zonder oppositie tegen dit huwelijk blijkens de verklaring daarvan door de Burgemeester dier gemeente den zesentwintigste Junij laatstleden afgegeven.

Doop extract van Gerard Bernhardus Brevé. Dood extract van zijn moeder Johanna Maria Meijering beide deze stukken door den ambtenaar van den Burgerlijken Stand der stad Enkhuizen op den negentwintigste mei laatstleden afgegeven bewijs dat Gerard Bernhardus Brevé aan de Nationale militie voldaan heeft den vierde Junij laatstleden door den Gouverneur dezer Provincie afgegeven en laatstelijk Doop extract van Aaltje Dol door ons op den dertigste Mei laatstleden afgegeven.

Waarna wij hun, bij name en afzonderlijk, hebben afgevraagd, of zij elkaar aannemen als Man en Vrouw, hetwelk door hun, ieder in het bijzonder, met ja beantwoord zijnde, hebben wij, in naam der Wet van 20 Ventose XI*. Jaar en in tegenwoordigheid van Gerrit Luijt oud eenenvijftig Jaren van beroep veldwagter wonende te Andijk goede bekende van de bruidegom en van Jacob Krul oud vijfentwintig Jaren van beroep Daglooner wonende te Andijk goede bekende van de bruidegom en van Jan Dol achtentwintig Jaren van beroep Daglooner wonende te Andijk broeder van de bruid en van Dirk Dol oud vierentwintig Jaren van beroep Daglooner wonende te Andijk broeder van de bruid.

Zijnde deze Acte door ons vervaardigd en voorgelezen aan de Comparanten, welke met ons hebben geteekend.

Het Echtpaar; G.Brevé, Aaltje Dol

De Vaders; Rudolph Brevé, Aris Dol,

De Getuigen; G.Luijt, J.Krul, Jan Dol, Dirk Dol,

De Ambtenaar der Burgerlijken Stand M. van der Meer

Op heden den achtentwintigsten des Jaars Achtienhonderd Negen en Twintig
 des maandags ten twaalf uren, zijn voor ons Naamen van de Meester
 Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der Gemeente Andijk
 verschenen, ten einde een Huwelijk aan te gaan, Gerard Bernhards Brevé oud vier
 twintig jaren van beroep bakker geboren in de Stad Breda en wonende
 Oppersoed, Lucas Dol oud veertien jaren van beroep Stomme Rudolph Brevé oud veertien
 jaren wonende in de Stad Breda hierbij tegenwoordig en mondeling de
 bestemming tot dit huwelijk gende en van Edmond David Hoogvink oud veertien
 jaren Aaltje Dol oud twintig jaren Louise van beroep geboren en wonende
 Andijk Wim de Vries oud negen jaren Doortje van Andijk oud twintig jaren
 van beroep Landman wonende in deze gemeente hierbij tegenwoordig en
 mondeling signed bestemming tot dit huwelijk gende en van
Aaltje Dol oud twintig jaren.

in voorhaling
 van het woord
 Andijk
 in de andijk
 regel van een
 voorgeschied
 & B

ol Dol
 R Brevé
 A Dol
 G Lucht
 J Kruil
 J Dol

De voorsz. Acten, welke, nevens het zede Hoofdstuk van het Huwelijk, volgens de
 Wet van 26 Ventose XI. Jaar, voorgelezen zijn, bestaat in een Extract uit het Register
 der Afkondigingen, behoortijk doen ons op den veertiensten en eenentwintigsten
 laatste bladen voor de hoofd den van oud hiid der gemeente geden derde des
 maandags ten twaalf uren zonder oppositie tegen dit huwelijk aldus
 te Breda op den veertiensten en eenentwintigsten Wim de Vries laatste bladen
 oppositie tegen dit huwelijk blykt de verklaring daarvan door de
 Meester van den Burgerlijken Stand van gemelde Stad op den veertiensten
 en eenentwintigsten Wim de Vries laatste bladen Louise tegen dit huwelijk
 blykt de verklaring daarvan door de Burgemeester hier gemeente
 van Edmond David Hoogvink Wim de Vries laatste bladen afgave

J Dol
 Doop Extract van Gerard Bernhards Brevé
 Doop Extract van zijn wedde Johanna Maria Heering
 van Andijk
 de Stad Breda op de negentwintigste men laatste bladen

Doop Extract van Gerard Bernhards Brevé
 Doop Extract van zijn wedde Johanna Maria Heering
 van Andijk door de ambtenaar van den Burgerlijken Stand
 de Stad Breda op de negentwintigste men laatste bladen
 gegeven, bewijst dat Gerard Bernhards Brevé van de Meester
Wim de Vries voldaan heeft de wedde Wim de Vries laatste bladen door de Meester
Wim de Vries Provincie afgave en laatste bladen Doop Extract van
Aaltje Dol door ons op den veertigsten Meester
 laatste bladen afgave

Waarna wij hun, bij name en afzonderlijk, hebben afgevraagd, of zij elkanter aannamen als Man
 en Vrouw, hetwelk door hun, ieder in het bijzonder, met ja beantwoord zijnde, hebben wij,
 in naam der Wet, uitspraak gedaan, dat zij door het Huwelijk zijn vereenigd; alles ingevolge het
 derde Hoofdstuk, der Wet van 20 Ventose XI. Jaar, en in tegenwoordigheid van Gerard Lucht oud
 veertien jaren van beroep Landman Wim de Vries Wim de Vries Wim de Vries
 gade Wim de Vries van de bruidsgen en van Jacob Kruil oud veertien jaren
 van beroep Landman Wim de Vries Wim de Vries Wim de Vries
 de bruidsgen en van Jacob Dol oud veertien jaren van
 beroep Landman Wim de Vries Wim de Vries Wim de Vries
 en van Jacob Dol oud veertien jaren van beroep
Landman Wim de Vries Wim de Vries Wim de Vries
 bruid.

Zijnde deze Acte door ons vervaardigd en voorgelezen aan de Comparanten, welke met ons
 hebben geteekend.

J Brevé Aaltje Dol Rudolph Brevé Aaltje Dol
 G Lucht J Kruil Jan Dol Dirk Dol
 Meester van de Meester

Huwelijksakte van Gerard Bernhardus Brevé en Aaltje Dol.

Mevrouw K.Brevé uit Oosthuizen schrijft mij eerst op 21 juni en later op 12 juli. Zij heeft zelf onderzoek gedaan en is tot Gerardus Bernardus Breve gekomen. Haar vaders naam was en dit is opmerkelijk **Herman Rudolph** hij is op 100 jarige leeftijd overleden,
13 oktober. (nota bene mijn verjaardag.)

Inmiddels heb ik het genealogisch computer-programma **Haza-data** aangeschaft en kan ik alle, op mijn oproep aan naamgenoten ontvangen gegevens verwerken.

5 aug. 2000

Ik begin er steeds meer aan te twifelen dat de naam Brevé een franse oorsprong heeft. Met onze voorvader (Herman) Rudolph van 1763 zijn we de franse tijd reeds gepasseerd.

Ook klinkt Herman Rudolph beslist niet frans.

Op het franse internet heb ik niets kunnen vinden met de naam Brevé, geen enkele site.

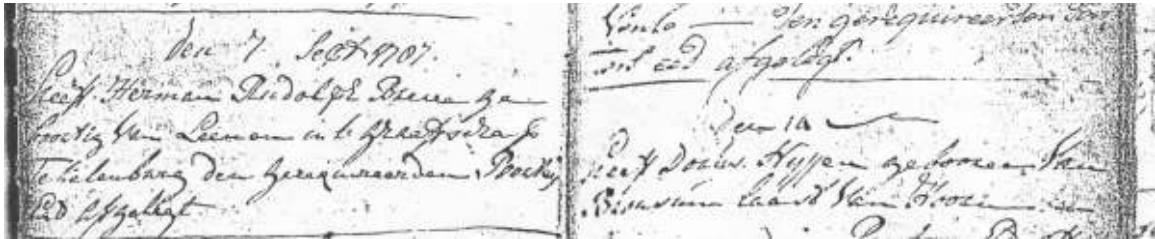
Ook het accent aigue wordt in het verleden meer weggelaten dan toegepast, waarschijnlijk wist men geen weg met de lange E-klank en heeft men in de franse tijd deze oplossing gevonden.

Onze naamgenoot Evert Brevé uit Arnhem komt met een voorvader (overigens wel uit een totaal andere stam) **Harmen Hendrik Breve** van ca. 1755 deze komt uit **Linen** (Lienen) **Tecklenburg** en werd daar Brewe genoemd.

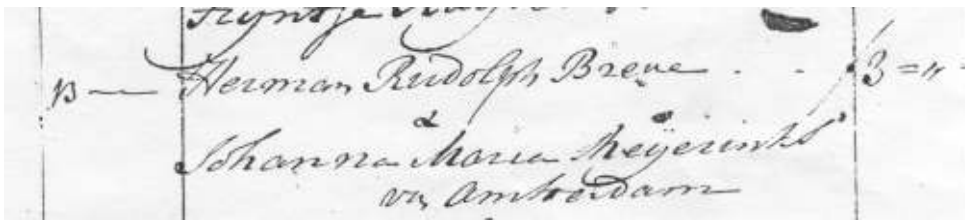
10 nov. 2000

Met zoon Niels naar Enkhuizen, ook onze (Johan-Herman) Rudolph blijkt van **Dietschen bloed** en waarschijnlijk een broer of neef van Harmen Hendrik.

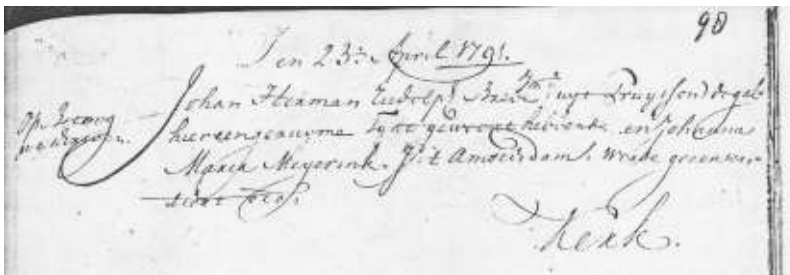
“Den 7 Sept. 1787 heeft Herman Rudolph Breve geboortig uit Lienen in ‘t Graafschap Tecklenburg den gerequireerden¹ Poorters Eed afgelegd.”

“Het echtpaar Herman Rudolph Breve x Johanna Maria Meijerinks van Amsterdam betaalt op 13 april 1791 de somma van f.3,= aan de gemeente Enkhuizen.”

“Den 23e April 1791. Johan Herman Rudolph Breve jm. Uyt Pruysen dog alhier een geruyme Tyde gewoont hebbende en Johanna Maria Meijerink jv. 't Amsterdam werde geconserteert² etc: Kerk.”

¹ vereiste

² instemmen goedkeuren

Johan Hermann Rudolph Breve geb. te Lienen Tecklenburg
Johanna Maria Meijerink van Amsterdam overl. voor 28-06-1829
Gehuwd 13-04-1791 te Enkhuizen

Kerk 23-04-1791 te Enkhuizen

Van beroep Hovenier

Kinderen: 6 zonen 1 dochter

1. d Johanna Catharina geb. 29-04-1792 en overl. 28-06-1840 te Enkhuizen
2. z Jan Hendrik geb. 26-03-1794 te Enkhuizen
3. z Anthonie geb. 30-05-1796 en overl. 02-08-1828 te Enkhuizen
4. z Jan Herman geb. 26-09-1798 te Enkhuizen
5. z Gijsbertus geb. 09-03-1801 te Enkhuizen
6. z Gerhard Bernardus geb. 06-01-1803 te Enkhuizen
7. z **Gerardus Bernardus** geb. 29-09-1804 en overl. 1889 te Enkhuizen

Afbeelding Enkhuizen, Drommedaris.

Als Hermann Rudolph via Kampen (de kortste route) is komen aanvaren, is dit vermoedelijk wat hij zag.

Hoe nu verder?

15 nov. 2000

Vandaag heb ik de website “**Willkomen in Lienen**” ontdekt, ziet er veelbelovend uit.

16 nov. 2000

Gebeld met het standesamt in Lienen, gesproken met Herr Stork. De naam Brevé zegt hem niets “**Brewe**” komt hem bekender voor. Hij is bereid mee te denken en verwijst naar het Evangelisch Kirchenburo. Van het Kirchenburo verwezen naar Kirchenkreis Tecklenburg in Lengerich. Afspraak met Herr Bovenschulter deze houdt donderdag 23 nov. de hele dag voor ons vrij. Ich bin gespannt.

23 nov. 2000

Na een voorspoedige rit in Lengerich aangekomen. Het archief, geboorte, huwelijk en overlijden omvat de jaren 1733-1778. In vier uur tijd en slechts een klein deel van het archief bekeken, ben ik de naam Breve reeds negen maal tegengekomen, éénmaal een **Herman Rudolph** in 1754, **Rudolf** in 1764 en een andere **Rudolph** in 1765. Wat wel erg teleurstellend is: de tekst is zeer slecht te lezen en in oud of plat Duits geschreven. Ook het systeem van registreren is mij niet helemaal duidelijk zodat ik er in eerste instantie niet verder mee kom. Van de heer Bovenschulter heb ik echter het adres gekregen van Brigitte Jahnke zij is Historikerin, hopelijk kan zij mij verder helpen.

In de telefoonboeken van Lienen, Lengerich en Tecklenburg komt de naam **Brewe** veelvuldig voor. In Lienen zou zelfs iemand wonen, ene Fritz Sander, die een tweede naam “**Breve**” heeft, vertelt de waard van het plaatselijke café.

Gekocht “Auswanderer-Chronik der Gemeinde Lienen” op bladzijde 18 staat een grafiek met Auswanderer (Emigranten) voor 1800. Zes en zeventig totaal tussen 1739 en 1788. 22 naar Rotterdam, 22 Amsterdam, 3 Utrecht, 2 Deventer, 2 Haarlem, 1 Leiden, 1 Linschoten, 1 Vlaardingen, 1 Werkendam **1 Enkhuisen** (dit moet onze Rudolph Breve zijn) en 13 onbestimmt. Op blz. 131 nr. 14 vind ik zowaar de tekst “**Breve, Rudolph, ev., Bedienter, lebte 1787 in Enkhuisen, Holland, stammte aus Holperdorp.**” Holperdorp is met het dorp Lienen één van de acht gehuchten die de gemeente Lienen telt.

Het wapen van de gemeente Lienen. Drie waterlelie bladeren met berg-doorsnede in rood en zilver. Tekenaar: Hans Frers. Ik stel voor dit wapen als familiewapen te gebruiken.

Lienen in het Graafschap Tecklenburg (Westfalen) vroeger **Lina** geheten wat leunen betekent, leunend tegen het Teutoburger Wald, behoorde rond 1707 aan Pruisen. Lienen lag aan de grens met het Koninkrijk Hannover. Het westelijk gedeelte van het Graafschap viel onder **Oranischer** (Oranje) heerschappij, mede hierdoor waren de Lienenaren zeer georiënteerd op Holland en vond er ieder voorjaar een uittocht plaats van landarbeiders naar Nederland. In Lienen was de grond zanderig en schraal en leverde weinig op dus werd er armoede geleden. Lienen groot 7327 hectaren bestaat buiten het dorp uit acht gehuchten: Aldrup, Dorfbauer, Holperdorp, Höste, Westerbeck, Holzhausen, Meckelwege en Kattenvenne met een gezamenlijk inwonertal van 2719 personen in het jaar 1749. Hier tussen leefde onze voorvader **Rudolph Breve**, die om het voor ons makkelijk te maken, zichzelf van verschillende voornamen bediende. Zo laat hij de gemeenteambtenaar van de Burgerlijke stand van Enkhuisen, M.van der Meer bij het opmaken van de huwelijksakte van zijn zoon Gerardus Bernardus, zijn naam corrigeren van Rudolph in Herman Rudolph, ook bij zijn eigen ondertrouw (burgerlijk huwelijk) noemt hij zich Herman Rudolph, om zich dan 10 dagen later voor de kerk zelfs Johan Herman Rudolph te noemen. Bij het afleggen van de Poorters eed van Enkhuisen is het weer Herman Rudolph. E.e.a. heeft misschien te maken met het feit dat hij als deserteur- dienstweigeraar naar Holland is gekomen. Dienen in het leger van Pruisen was voorwaar geen pretje, velen in Tecklenburg hadden er letterlijk een broertje aan dood. Een andere reden kan zijn, dat hij het gewoon zelf niet wist. Zijn roepnaam was in ieder geval Rudolph. Blijft de vraag wat betekent Breve?

In de plaatselijke boekhandel heb ik “Der Schelm von Lienen” gekocht, oude Tijd Uilenspiegel-achtige verhalen met een schat aan geschiedenis en wetenswaardigheden van het dorp en de streek, veel namen worden genoemd wie weet, wie ik nog tegen kom.

Bij het Fremdenverkehrsamt hebben wij, mijn vrouw Mizzi en ik een vracht aan informatie ontvangen, van het Erholungsort Lienen, volgend voorjaar nemen wij er een week voor en zullen het dorp uitkammen op zoek naar...? Ondertussen filosofer ik verder. Hoe komt het dat ik voor het jaar 1800 de naam Breve regelmatig tegenkom en de naam Brewe nergens. Na het jaar 1800 is dit het omgekeerde nergens meer een Breve te ontdekken terwijl de naam Brewe overal opduikt b.v. als emigrant naar Amerika, zelfs meer dan 50 keer.

11 juni 2001

Voor drie dagen naar Lienen, wij mijn vrouw en ik hebben onze intrek genomen in Hotel Waldschlösschen. s'Middags naar het archief in Lengerich daar kennis gemaakt met Frau Brigitte Jahnke zij zal mij, spreken wij af, de volgende dag helpen bij het ontcijferen van de gevonden gegevens. Daarna terug naar Lienen en richting Holperdorp gereden.

Direct vanuit het dorp Lienen stijgt de weg en gaat met vele bochten over een afstand van ongeveer twee kilometer door een met hoge beuken en sparren begroeid bos omhoog naar zo'n tweehonderd meter. De afdaling naar Holperdorp is ongeveer hetzelfde de aanblik van het voor ons liggende land totaal anders. Holperdorp bestaat uit een golvend landschap van korenvelden met daar tussen enige grote karakteristieke boerderijen. Op één daarvan moeten onze voorouders gewoond hebben. Na een voortreffelijke maaltijd van asperges met gekookte ham (hiervoor een uitgelezen gebied) waarbij we een heerlijke droge witte wijn drinken, voor ons doen redelijk op tijd naar bed.

De volgende dag vroeg op en terug naar het archief van Lengerich. Frau Jahnke is werkelijk een fenomeen, we vinden in een tijdsbestek van drie uur, vier generaties Breve's de vader van onze **Johan Hermann Rudolph uit Enkhuizen "Hermann Rudolf"** zijn grootvader "**Herman Henrich**", overgrootvader "**Hermann**" en bedovergrootvader **Johan** de oude Breve Hinterberges. Uit de doopaangifte van onze eerste nederlandse Breve blijkt dat hij één jaar jonger is dan eerst uitgevonden. De dag en maand kloppen wel. Ook vinden wij de doopaangifte van **Hermann Hindrich** (Harmen Hendrik) uit Schiedam en de naam van zijn vader "**Cordt Breve**".

Vervolgens rijden wij naar Tecklenburg naar het kadaster ter plaatse, daar vinden wij twee zeer gedetailleerde in kleur getekende kaarten uit 1829 op A1 formaat, één van de gehele gemeente Lienen en een tweede van het grondbezit van de familie Breve destijds in Holperdorp "Niederesch Breve". Na enig aandringen belooft men mij kleur kopieën te laten maken een zwart wit kopie krijg ik direct mee, zie onder.

Formaat 100 x 75cm.

Nog dezelfde dag gewapend met kaart terug naar Holperdorp. De situatie na 171 jaar is natuurlijk niet exact hetzelfde gebleven maar na enig navragen bij boerderijen met namen als Brinkmann en Rohlmann, overigens verwanten van de Familie Breve, worden wij naar de plek gedirigeerd van het nog steeds bestaande Bauernhof Breve. Aangekomen geloven wij onze ogen niet. Het huis met oprit is in de bekende Duitse vakwerkstijl gebouwd, omgeven door een goed onderhouden tuin met vijverpartij. Maar wat ons de adem doet stokken is, in een balk zowel in de voor als achtergevel zijn over de volle breedte de namen van de bouwers en bewoners gegrift “Hermann Rudolf Breve und Anna Margarethe Aldrups, den 4 Juni 1793”.

Gevel van het huis.

De huidige eigenaar, Ernst Schwartz, vertelt ons dat hij de boerderij heeft gekocht van een zekere Keller een schoonzoon van de laatste Breve. De notaris bij de overdracht was een Breve ook een afstammeling van de Breve's. Zo weten we meteen waar alle Breve's in Tecklenburg gebleven zijn. Zoals wij in Nederland er een accent aigue bij gekregen hebben, zo is in Duitsland de V in een W veranderd. Overigens schreef een ambtenaar in Lienen twee eeuwen geleden bij vergissing onze naam ook met een f.

In het jaar 1157 wordt de naam Lienen voor het eerst genoemd. Graaf Simon von Tecklenburg bezit “den Hof Lienen”. Het Graafschap Tecklenburg grenst dan aan de Bisdommen Münster en Osnabrück.

In 1707 komt het Graafschap Tecklenburg door koop in het bezit van Pruisen, Lienen ligt dan aan de grens met het Koninkrijk Hannover. Dit is de tijd van Johan uit de eerste en Hermann uit de tweede generatie Breve's. Wat zij hiervan ervaren hebben is in ieder geval in de portemonnaie te merken geweest. De Koning van Pruisen had namelijk zeer veel geld nodig.

Hoe zag het landschap eruit? De berg vallend onder het Markenrecht (gezamenlijk weide gebied) nu weelderig bebost was destijds kaal gevreten door schapen en rundvee, op andere plaatsen trad zelfs verstuiwing op. In 1761 is de Mark na veel gekissebis verdeeld onder de belanghebbenden. Aan de andere kant van Lienen aan de grens met het koninkrijk Hannover bestond de daar liggende Mark uit heide en turfveen. Om het afgraven van de vel begeerde turf vonden er regelmatig heftige schermutselingen plaats met de bureu uit het dorp Glandorf van over de grens.

De zeven jarige oorlog 1756-1763 Pruisen en Hannover met steun van Engeland tegen Oostenrijk, Frankrijk, Rusland, Saksen en Zweden. Deze periode is voor de Lienenaren een zware tijd geweest. Nadat het Engelse leger in 1756 bij Hastenbeck was verslagen, werd het gebied westelijk van de rivier de Wezer bezet door de Fransen en daarmee ook het Graafschap Tecklenburg. In het voorjaar daarop werd het terugveroverd door de Hannoveranen (bevriende natie). Deze wisseling van bezetting heeft vijf maal plaats gevonden. Alle legers vriend en vijand eisten steeds geld goed en paarden, bij weigering werd bedreigd met brandschatting en erger. Hermann overlijdt in het eerste jaar van deze oorlog, hij heeft dan wel twee echtgenotes overleefd.

Ook Herman Hendrich (derde generatie) overlijdt in deze roerige periode, reeds op vijf en dertig jarige leeftijd, zijn tweede vrouw een jaar later. Deze Herman Hendrich heeft in zijn korte leven behoorlijk onder druk gestaan en niet alleen vanwege de oorlog. Hij huwt reeds op 19 jarige leeftijd met zijn nichtje dat na twee maanden bevalt van een zoon, “Hermann Rudolf”. Dominee H. Snethlage uit de in Lienen zeer bekendstaande pastoren familie treedop als peetvader, dit geeft te raden. Drie jaar later sterft zij en nog geen vier maanden later huwt Hermann Hendrich opnieuw.

Hermann Rudolf (vierde generatie) vergaat het beter. Hij laat de boerderij herbouwen tot in de huidige staat en bereikt de leeftijd van vijf en tachtig jaar.

Dan komen we bij Johan Hermann Rudolph en Hermann Hindrich, onze eerste nederlandse voorvaderen. Johan Hermann Rudolph kan een zoon van Hermann Rudolf (4e generatie) zijn, zeker is dit niet. Hermann Hendrich heeft een vader met de naam Cordt hij is waarschijnlijk een neef. Zeker is wel dat beiden op de Niederesch Breve in Holperdorp Lienen geboren zijn.

Tussen 1753 en 1770 vermindert het inwonertal van Lienen, hoofdzakelijk door emigratie en loopt terug van 2435 naar 1683 inwoners. De meeste wijken uit naar Nederland, zo ook de twee neven. In Lienen was het in die tijd zo, dat wanneer je de boerderij niet erfde er weinig andere mogelijkheden overbleven dan schaapherder worden of smokkelaar.

De dreigende dienstplicht in het leger van Pruisen was een andere reden om de kuierlatten te nemen. "Wie lopen kon die liep" zegt men nu nog in Lienen. Inderdaad ging alles in die tijd te voet. In groepen trokken ieder voorjaar jonge mannen naar het relatief rijke Nederland om zich als gastarbeider te verhuren.

Zij hadden het voordeel dat ze lezen en schrijven konden, bijbellezen was een verplicht nummer in de Duits Evangelische Gemeenten.

Zo komt Hermann Hendrich naar Schiedam en Johan Hermann Rudolph naar Enkhuizen.

Later na de Napoleontische tijd vindt een nog grotere leegloop plaats, dan hoofdzakelijk naar Amerika.

Geregistreerde emigranten voor het jaar 1800, 86 personen, waaronder twee met de naam Breve. Na het jaar 1800, 2828 personen, waaronder 53 met de naam Brewe.

Hermann Rudolph Breve was zeker niet de eerste Duitser die naar Enkhuizen kwam. In het Westfriesse gemeentearchief lezen wij onder de kop: Evangelisch Luthers. In 1623 ontstond hierdoor de komst van een groot aantal Duitsers, een gemeente met samenkomsten in een huiskerk. In 1632 richtte men in het geheim de weverij de Blauwe Hand tot kerk in. Eerst in 1641 kreeg men een vergunning tot het houden van kerkdiensten. Overigens heb ik onze voorvader niet onder de ledenmate van deze kerk gevonden.

Familienaam Brevé (Enkhuizen)

I Generatie

Johan Breve Boer te Lienen Holperdorp
Bij zijn dood genoemd: “Der alte Breve Hinterberges”

Kinderen: 1 zoon

Hermann Overl. 04-06-1757 te Lienen

II Generatie

Hermann Breve Boer te Lienen Holperdorp
Engel Krützmann overl. 09-07-1721 te Lienen
Gehuwd 08-01-1719 te Lienen
Margarethe Rohlmann overl. 10-05-1752 te Lienen
Gehuwd 29-10-1721 te Lienen

Kinderen 2 zonen

1. z Johan Everd Gedoopt 07-04-1723 te Lienen
2. z **Herman “Henrich”** Gedoopt 08-04-1725 en Overl. 06-02-1760 te Lienen

III Generatie

Herman “Henrich” Breve Boer te Lienen Holperdorp
Brinkmann overl. 24-06-1748 te Lienen Hinterberges (Nichtje)
Gehuwd 16-02-1745 te Lienen
Anna Catharina Hilgediek overl. 14-06-1761 te Lienen
Gehuwd 13-10-1748 te Lienen

Kinderen: 2 zonen

1e Huwelijk

1. z **Hermann Rudolf** Gedoopt 11-04-1745 en overl. 15-02-1830 te Lienen
2. z Johan Everd Gedoopt 09-11-1747

IV Generatie

Hermann Rudolf Breve Boer te Lienen Holperdorp
Elisabeth Anna Margarethe Aldrup Gedoopt 1746 en overl. 31-07-1823 te Lienen
Gehuwd 17-11-1773 te Lienen.

Johan Hermann Rudolph
geb. 11-03-1764 te Lienen Tecklenburg overl. 21-11-1849 te Enkhuizen.

V Generatie

Johan Herman Rudolph Breve Beroep Hovenier
Johanna Maria Meijerink van Amsterdam overl. voor 28-06-1829
Gehuwd 13-04-1791 te Enkhuizen (kopie)
Kerk 23-04-1791 te Enkhuizen (kopie) zie DTB 84 Enkhuizen

J.H.R.Breve Poorterseed afgelegd op 07-09-1787
DTB Enkhuizen inv. nr. 98-100 en Poortersboek 1731-1818 index

Kinderen: 6 zonen 1 dochter

1. d Johanna Catharina geb. 29-04-1792 en overl. 28-06-1840 te Enkhuizen
2. z Jan Hendrik geb. 26-03-1794 te Enkhuizen
3. z Anthonie geb. 30-05-1796 en overl. 02-08-1828 te Enkhuizen
4. z Jan Herman geb. 26-09-1798 te Enkhuizen
5. z Gijsbertus geb. 09-03-1801 te Enkhuizen
6. z Gerhard Bernardus geb. 06-01-1803 te Enkhuizen
7. z **Gerardus Bernardus geb. 29-09-1804 en overl. 1889 te Enkhuizen**

(DTB Enkhuizen inv. nr. 10-11 en 9b.
Nog niet verder naar kinderen gezocht.)

VI Generatie

Gerardus Bernardus Breve Beroep Broodbakker
Aaltje Dol geb. 1808 te Andijk
Gehuwd 28-06-1829 te Andijk

Kinderen: 4 zonen 1 dochter

1. z Herman Rudolph geb. 24-05-1830 te Opperdoes X Deewtje Beets
overl. 30-10-1890 te Schermerhorn
2. z **Aris geb. 19-06-1831 te Opperdoes**
3. z Jan geb. te Opperdoes
4. z Anthonie geb. te Opperdoes
5. d Aaltje geb. te Opperdoes
6. z Gijsbertus geb. 06-01-1849 X Aaltje de Zinger

VII Generatie

Aris Brevé Beroep Broodbakker
Maartje Grison geb. 08-05-1832 te Purmerend overl. 24-10-1866 te Zwaag

Ijtje Jongert geb. 03-04-1843 te Schellinkhout
Gehuwd 02-06-1867 te Zwaag

Kinderen: 5 zonen 6 dochters

1e Huwelijk

1. d Aaltje geb. 18-01-1859 te Zwaag
2. z Gerrit geb. 19-07-1860 te Zwaag
3. z Jacob geb. 11-09-1862 te Zwaag
4. z Jan geb. 24-08-1865 te Zwaag X Hermina van

Kuik

5. d Maartje geb. 1866 te Zwaag

2e Huwelijk

6. d Eijtje geb. 05-04-1871 te Hoorn
7. z Aris geb. 19-02-1875 te Hoorn X Tesina Sopar
8. d Alida geb. 19-02-1877 te Hoorn
- 9. d Willemina geb. 29-11-1878 te Hoorn
overl. 14-09-1961 te Zeist**
10. z Herman Antoon Gijsbertus geb. 02-04-1881 te Hoorn
11. d Johanna Maria Elisabeth geb. 31-08-1882 te Hoorn

VIII Generatie

Willemina Brevé

Willem Geijtenbeek

Kinderen: 1 zoon 1 dochter

1. z **Willem geb. 16-06-1903 te Amsterdam
overl. 18-04-1961 te Zeist**
2. d Aleida Hendrika

IX Generatie

Willem Brevé Beroep metaalbewerker

Teunisje Lagerweij geb. 19-07-1908 overl. 05-10-1984 te Zeist (Austerlitz)
Gehuwd 28-04-1932 te Zeist

Kinderen: 2 zonen 1 dochter

1. z **Willem Hendrik geb. 13-10-1934 te Zeist**

2. d Diena Willemina geb. 14-01-1936 te Zeist
3. z Bernhard Leopold geb. 29-08-1940 te Zeist
X Generatie

Willem Hendrik Brevé

Anna Louise Heertjes geb. 24-12-1941 te Heerlen overl. 24-12-1986 te Amsterdam
1. Gehuwd 02-11-1965 te Amsterdam

Kinderen: 2 zonen

Niels Willem Paävo Brevé geb. 15-05-1966 te Amsterdam
Ivor Willem Paävo Brevé geb. 02-11-1968 te Amsterdam

Maria Huberta Cornelia Petronella van Dijk geb. 27-09-1946 te Nijmegen
2. Gehuwd 23-05-1975 te Nijmegen

Familienaam Brevé (Schiedam)

Cordt Breve

Boer

Beroep

Hermann Hindrich Breve

geb. 13-10-1754 te Lienen Tecklenburg
Johanna Capteyn geb. te Sprang overl. 30-04-1798
Gehuwd 07-07-1782 te Schiedam

Kinderen: 2 zonen 1 dochter

1. d. Anna Margaretha
2. z. Cornelis
3. z. Evert

Evert Breve

Moutersknecht

Neeltje Lems

Gehuwd 18-11-1810 te Rotterdam

geb. 14-07-1786 te Schiedam

Beroep

geb. 31-10-1783 te Schiedam

Kinderen: 1 zoon

Harmen Hendrik Brevé

Schoenmaker

Elisabeth Stafleu

Kinderen: 2 zonen en 2 dochters

1. z. Evert 02-10-1853
2. d. Gerritje 06-10-1855
3. z. Johannes 27-02-1858
4. d. Neeltje 20-04-1866

geb. 05-02-1823 te Schiedam

Beroep

geb. 30-06-1826 te Leiden

Johannes Brevé

Heiltje Verhagen

Gehuwd 16-01-1879 te Delfshaven

geb. 27-02-1858

Beroep Schoenmaker

geb. 31-12-1856 te Middelburg overl 15-11-1889

Kinderen: 5 zonen en 1 dochter

1. z. Johannes 18-04-1878
2. z. Harmen Hendrik 10-12-1879
3. z. Evert 10-06-1882
4. z. Benjamin 10-04-1884
5. d. Elisabeth 13-02-1886
6. z. Hubertus Bernardus 01-01-1889

Evert Brevé

(H.A.L.)

Maria M. H. Kamp

Gehuwd 09-09-1908 te Rotterdam

geb. 10-06-1882 te Delfshaven

Beroep Zeeman

geb. 27-03-1882 te Zwolle

Kinderen: 4 zonen en 2 dochters

1. z. Bernardus Aart 1909 - 1990
2. z. Evert 1911 - 1912
3. z. Evert 1912 - 1984
4. d. Eva 1914 - 1934
5. d. Maria Magdalena 1920
6. z. Aart 1921 - 1991

Bernardus Aart Brevé

Dina Hermina Brouwer

Gehuwd 23-08-1923 te Amerongen

geb. 26-09-1909 te Rotterdam

Beroep Timmerman

geb. 13-03-1923 te Renkum

Kinderen: 1 zoon

Evert Brevé

geb. 30-06-1946 te Amerongen

Beroep Opzichter

De auteur Wim Brevé

Geboren op 13 oktober 1934 te Zeist.
Hij volgde de kunstacademie Artibus en de Bemetel opleiding Reliëf-graveren.
Werkte als Art Director bij verschillende reclamebureaux.
Dreef 28 jaar zijn eigen bureau "Admore" te Amsterdam.
Vanaf 1996 met pensioen. Woonachtig te Driebergen Rijssenburg.